

Mida toob alanud aasta?

Kõige olulisemad on lapsed. Möödunud aastal sündis Eestis lapsi rõõmustavalt palju. Suure sündide arvuga paistis Eesti silma kogu Euroopa Liidus. Kuid iive jäi möödunud aastal veel negatiivseks. Viimati oli iive Eestis positiivne 1990 aastal. Alanud aastast ootame, et iive muutuks Eestis jälle üle pikade aastate positiivseks. Küllap on sündimuse suures kasvus osa ka meie vanemahüvitisel, mis on andnud kindlustunde noortele peredele.

Eesti on halbadeks aegadeks valmistunud

Ülemaailmne finantskriis algas möödunud aastal. Eesti on halvemateks aegadeks valmistunud. Rahvusvaheline Valuutafond, Maailmapank, Euroopa Komisjon ja rahvusvahelised reitinguagentuurid kiidavad Eesti valitsuse tugevat finantspositsiooni ning meie kõige pisemat valitsusektori võlakoorumust Euroopa Liidus. Headel aegadel kogusime ka valitsusektori reservid. 2007. aastal oli eelarve ülejääk meie riigi ajaloo suurim, 6,5 miljardit krooni. 2006. aastal oli ülejääk kuus miljardit krooni ja kolmel eelneval aastal igaljuhul 2,5 miljardit krooni. Tänu ettevaatavusele ning reservide kogumisele on meil täna võimalik täita meie ja selle koalitsiooni üks suuremaid valimislubadusi – viia pensionid kahekordseks.

Euroga liitumine toetab heaolu

Alanud aastal on meie üheks suuremaks ülesandeks Eesti ettevalmistamine liitumiseks eurotsooniga. Liitumine toob siia uusi investeeringuid ja annab jõudu majanduskasvule, läbi mille tõusevad omakorda palgad, pensionid ja kõigi eestlaste heaolu. Ma olen kindel, et alanud aasta toob Eestile palju head. Me oleme raskeks aegadeks hästi ette valmistunud, paljud riigid kadestavad meie olukorda. Kui meil on eneseusku, ettevõtlikkust ja pisut õnne, siis toob see aasta meile lähemale ka euro. Hoidkem uuel aastal üksteist, olgu alanud aasta meie kokku hoidmise aasta.

Andrus Ansip, Eesti Vabariigi peaminister

Aktuaalne

Virumaa tugevad ettevõtted

Tähtpäev

Viis aastat vanemahüvitist

Kõigile oluline

Selgitame uut töölepinguseadust

Minu kodukoht

Palmse mõis taastab kunagise hiilguse

KULTUURIMINISTERIUM

Laine Jänes külastas Narva muusikakooli, mis korraldab iga-aastast Fr. Chopini loomingule pühendatud noorte pianistide konkursi.

Minister Laine Jänes tänas Ida-Virumaa kultuuriinimesi

Kultuuriminister Laine Jänes külastas aasta lõpus Ida-Virumaa, et kohtuda piirkonna kultuuriinimestega ning tänada kohaliku kultuurielu eestvedajaid.

Narva-Jõesuu ja Narva linna külastamine kandis endaga kaasas ka kultuuriministeriumi traditsiooni kinkida Eesti ühele lastekodule kvaliteetne kodukinosüsteem.

Kingitus lastele

Igal aastal kingib kultuuriministerium ühele Eesti lastekodule kodukinosüsteemi. Seekord langes valik Narva-Jõesuu lastekodule. Ministrit võttis lastekodus vastu direktor Erika Tambi ning kogu lastekodupere. Tutvu-

misingikäigul lastekodu ruumides valmistas ministrile, mõningate kurba de toonide kõrval, heameelt lastekodu töötajate pühendumus oma hoolalustele. „Praegu räägivad paljud meediaväljaanded hoolivuse ja vastastikuse tolerantsi vajadusest – need inimesed, kes töötavad iga aasta, iga päev lastekodudes, kannavad neid põhimõtteid oma hinges pidevalt,“ ütles kultuuriminister Laine Jänes.

Lisamugavus muusikakoolile

Päeva teises pooles oli visiidi kavas külastuskäik Narva linna muusikakooli. Minister vaatas muusikakooli õpilaste etteasteid ning vestles õpetajatega. Muusikakool on iga-aastase Fr. Chopini loomingule pühendatud Läänemeremaade noorte pianistide konkursi põhikorraldaja. Kon-

kurs on kasvanud üheks olulisemaks pianistide kohtumiskohaks Eestis. Laine Jänes märkis, et visiit kooli oli

Minister võttis noorte muusikakooli tudengitele kaasa spetsiaalselt Itaaliast tellitud klaveritooli.

oluline just sellepärast, et tänu konkursile on Eesti saanud tuntuks ka rahvusvahelisel klaverimuusika areenil.

Ka muusikakooli külastusele ei saanud minister tühjade kätega. Tema kõrval oli jõudnud jutt eelmise aasta konkursist, kus oleval olnud probleeme kvaliteetse klaveritooli leidmisel. Sellest tulenevalt võttis mi-

nister noortele muusikakooli tudengitele kaasa spetsiaalselt Itaaliast tellitud klaveritooli, millel mugavalt istudes ka ministrile esineti.

Õhtu lõpetas kohtumine

Visiidi lõpetas kohtumine piirkonna kultuuritegelastega ning kultuurielu eestvedajatega, kes olid kutsutud ühisele lõunasöögile. Minister Laine Jänes eesmärgiks oli avaldada tänu möödunud aasta edukate koostööprojektide läbiviimise eest ning mis veelgi olulisem, soovida kõigile töötahet ka järgmiseks aastaks. Kohtumisel olid kõik veendunud, et hea koostöö riigi, kohalike omavalitsuste ning aktiivsete kultuuritegelaste vahel viib kultuurielu edasi. Ja mitte ainult Ida-Virumaal.

Kristjan Karis

Juhtkiri

Valikute aasta

Raskete aegade kiuste kogus Eesti Televisiooni heateosaade Jõulutulunel abivajajate aitamiseks kuu aega tagasi rohkem raha kui kunagi varem. See kinnitab veelkord, et vaba turumajandus ei tähenda sugugi vaid isekat enesekesksust. Eesti inimestel, kellel on elus hästi läinud, on kombeks aidata ka teisi. Mida suuremal hulgal inimestel läheb hästi, seda paremini läheb kogu riigil.

Majandusvabadus toetab tulevikku

Maailma majandusvabadust hindava Heritage Foundationi uurinust selgub huvitav tõsiasi: mida vabam on ühiskond, seda rikkam see on. Piirangud ja regulatsioonid seevastu toodavad vaid seisakut, et mitte öelda tagasiminekut. Kogu maailma haaranud majanduse jahenemise ajal tuleb Eestil taas positiivselt muududa. Üheks muutumisesoovi

Kolm valdkonda, mille osatähtsus riigi ja oma-valitsuste rahakotis peaks suurenema, on eakatele makstavad pensionid, noorte perede toetamine ja ettevõtjatele uute võimaluste loomine.

märgiks on detsembris vastu võetud töölepinguseadus. Teine selgelt välja öeldud soov on minna üle eurole. Neid muutusi on võimalik edukalt riigi taaskiirenevaks arenguks pöörata vaid siis, kui inimesed saavad aru, miks need tehti. Teataja püüab siin abiks olla ja selgitada, miks need otsused on tehtud, milliseid võimalusi pakuvad, millist kasu saab neist Eesti riik ja iga konkreetne inimene, mida tuleks kõigil meil teha, et nendest ostustest sünniks suurim kasu.

Ettevõtlikkus esiplaanile

On üsna kindel, et alanud aastal tuleb nii riigil kui igal perel raha lugeda palju hoolikamalt, kui seni. Kokkuhoid ei pea väljenduma kääridega välja lõigatud eelarveridades, vaid sisulistes muutustes. Kolm valdkonda, mille osatähtsus riigi ja oma-valitsuste rahakotis peaks suurenema, on eakatele makstavad pensionid, noorte perede toetamine ja ettevõtjatele uute võimaluste loomine. Samal ajal on vaja jätkata reformidega, mis muudaksid riigi paremini toimivaks. Ainus, millele valitsus Eesti tulevikku luues saab panustada, on tuhandete ettevõtlike inimeste potentsiaali parem kasutamine. Ettevõtlikel inimestel aga tasub sellel aastal mõelda, kas mitte loobuda palgatööst ning püüda ettevõtjana ellu viia mõni seni mõttes mõlkunud idee.

Riigikogu liikme töökas nädal

SAKU VALLAVALITSUS

Riigikogu aseesimees Kristiina Ojuland kirjutab enda näitel sellest, millega tegelevad parlamendi liikmed istungite vabal ajal.

Riigikogu töögraafik on selline, et kolm nädalat on meile antud aega istungite pidamiseks ja komisjonide töös osalemiseks ehk üldiselt tegutsemiseks Toompea lossi müüride vahel. Neljas nädal on aga mõeldud selleks, et käia oma valimispiirkonnas, kohtuda inimestega või olla välislahetustes, see tähendab tegeleda asjadega, milleks istungite ajal aega ei jätku. Kuidas keegi oma aega planeerib ja sisustab, on iga Riigikogu liikme otsustada ning ka sellele tegevusele annab valija oma hinnangu iga nelja aasta tagant. Kirjeldan siinkohal oma ühe detsembri nädala tegemisi.

Nädal algas Londonis

Nädala esimesel poolel viibisin Londonis. Koos erakonnakaaslaste Silver Meikari ja Imre Sooäärega kohtusime Suurbritannia Parlamendi Liberaaldemokraatide fraktsiooni esindajatega. 2007. aastal külastasid nad Eestit ning see oli meie vastuvisiit. Peamiselt arutasime erinevatel koosviibi-

Traditsiooniliselt kohtusin peale saate lindistust Reformierakonna Rakvere kontoris ka kodanikega.

mistel Venemaaga seonduvat ning Euroopa Liidu kui terviku probleeme. Teisipäeva õhtuks olin tagasi Eestis.

Kolmapäeval tähistasin üheskoos Kolga ning Kuusalu keskkoolidega kodanikupäeva. Mõlemas koolis võttis mind soojalt vastu kooli juhtkond, kes tutvustas maja ja andis ülevaate koolis toimuvast. Lisaks vestlustele nii Kolga kui ka Kuusalu keskkoolide juhtkonna ning õpetajatega diskuteerisime õpilastega kodanikupäeva puhul teemal „Kodanik ja riik“. Pärastlõunal viis tee mind Virumaale. Rakvere kanti on mul asja vähemalt kaks korda

Kristiina Ojuland Kurtna kooli avamisel.

kuus. Iga kuu käin seal ka raadiosaadet lindistamas. Saates annan ülevaate sellest, mis maailmas toimub ning kuidas Toompeal asjatoimetused käivad. Oma viimases saates ei saanud ma kohe mitte kuidagi kahe silma vahele jätta samal päeval toimunud kodanikupäeva ning olulisi sündmusi sise- ja välipoliitikas. Traditsiooniliselt kohtusin peale saate lindistust Reformierakonna Rakvere kontoris ka kodanikega, kellele püüdsin nõu ja jõuga nende esitatud küsimustes abiks

olla. Veel enne, kui koju suundusin, käisin jõulumeeleolus ning tuledesärras Rakvere risti ja põiki läbi ning sain kokku oma sõprade ja toetajatega.

Lasteaia ja kooli avamisel

Nädala neljanda päeva sisustasin tööalaste koosolekutega Tallinnas. Reedel käisin koos erakonnakaaslaste Rein Aidmaga Ida-Virumaal visiidil. Külastasime Sillamäed, Kiviõli ning Jõhvit. Astusime sisse valla- ja linnavalitsustesse, kus kohtusime volikogu-

de esimeeste, linnapeade ja vallavanematega. Jõhvis käisime Sipsiku lasteaeda avamas ning kohtusime ka Reformierakonna naisteorganisatsiooni Ida-Virumaa naistega. Olles ise Kohtla-Järvelt pärit, elan siiralt kaasa kõigile muutustele ja edasiminekutele Ida-Virumaa elus ning käin seal peaaegu iga kuu.

Pühapäeval osalesin kõnega Harjumaal Kurtna vastvalminud koolikompleksi avamisel.

Kristiina Ojuland

Projekt „Virumaa valgeks“ jätkub kindlasti

Kristiina Ojuland kinnitab, et Reformierakonna valimislubadus „Virumaa valgeks“ on juba osaliselt täidetud ning projekt jätkub kindlasti.

Idee on tänaseks plaanidest reaalsuseks saanud näiteks Vihula vallas, kus Võsul asuvad bussipeatused said kenasti valgustatud.

Ojulandi sõnul on valimislubadus „Virumaa valgeks“ endiselt jõus, kuid kõigepealt tuleb kohalikud valimised võita. Tõsi on see, et hea tahtmise korral saaks seda kõike teha ka täna, kuid selleks peab olema ka poliitilist tahet. „Kuna enamikus Lääne-Virumaa kohalikes omavalitsustes Reformierakond praegu võimul ei ole, seab see kahjuks omad piirid ette,“ lisab Oju-

Võsul asuvad bussipeatused said kenasti valgustatud.

land. Osade valdade juhtide ainuke visioon ja eesmärk on võimul olla ja kiputakse unustama, et omavalitsuse juhtimise üks olulisem eesmärk on täita inimeste ootusi parema elu nimel. „Vahel tundub, et elu on mõnes vallas lihtsalt seisma jäänud, kuid see ei pruugi igavesti nii jääda,“ kinnitab Ojuland. Reformierakond on Lääne-Virumaal seadnud suure eesmärgi, teha läbi aegade parim tulemus kohalikel valimistel. „Me ei hakka lubama asju, mida me ei suuda täita, meie eesmärk on anda ainult reaalseid lubadusi, millest üks saab olema „Virumaa valgeks“. Meil on olemas konkreetsed ettepanekud ja plaanid iga valla eripära ja võimalusi arvestades. Edasine on kõik valijate otsustada,“ lisab Ojuland.

IET

Detsembrist alates tehakse südameoperatsioone ka Ida-Viru keskhaiglas.

Ida-Virus parem südameravi

Arnold Persidski,
Ida-Virumaa
kiirabi peaarst

Detsembris tehti Ida-Viru keskhaiglas esimest korda südameveresoonte operatsioon. Analoogsed operatsioonid on viimasel ajal muutunud põhiliseks raviks südamehaigetel, kellel on tekkinud äge pärgarterite ahenemine, kirjutab kiirabi peaarst Arnold Persidski.

Võrreldes Lääne-Euroopa ja Põhjamaadega on Eestis püsivalt kõrge südame-veresoonehaigustesse suremuse tase keskeas. Statistika järgi on südamehaigused peamiseks surma põhjuseks meeste seas 47% ja naiste seas 54%, kuid enamik nendest surma-

dest on välditavad. Siiani ägeda südamehaiguse peamiseks raviks Ida-Virumaal on olnud trombolüüs.

Verevarustus tuleb taastada

Kõige tähtsam on infarkti ägedas perioodis taastada verevarustus pärgarteris, et südamelihase hakkaks taas saada verd. Ravimitega verehüübe ehk trombi lõhustamist nimetatakse trombolüüsiks. Trombolüüs iseennest ei ole tänapäevastel seisukohtadel baseerudes lõplik ravi. Haige arteritesse jäävad ka pärast trombolüüsi tavaliselt suured naastud, mis võivad uuesti trombi esile kutsuda. Tänu angiograafiale saab kindlaks teha pärgarterite ahenemise koha ja panna sinna spetsiaalsed laiendajad. Angiograafia kui diagnostiline protseduur muutub tihtipeale raviprotseduuriks, sel juhul südameveresoonte operatsioon lubab taastada kahjustatud piirkonna verevarustuse. Samuti on võimalus, et ahenemist ei ole võimalik laiendada või et edukalt laiendatud arter aheneb uuesti ja va-

jab korduvat südameveresoonte operatsiooni lähema kuue kuu jooksul. Umbes 70-75% juhtudest vajab laiendatud koronaarteri sein toetuseks metallvõrku, mis toob kaasa vajaduse täiendava vere hüübimist mõjutava ravimi manustamiseks umbes kuue nädala jooksul.

Iga hetk on elulise tähtsusega

Südameveresoonte äge ahenemine on ohtlik haigus ja iga hetk, iga tund on siin määrav. Mida varem südameoperatsioon tehakse, seda parem ja

Mida varem südameoperatsioon tehakse, seda parem. Õigeaegne operatsioon aitab säilitada inimelusid.

ideaalis peaksid sellised patsiendid jõudma operatsioonilauale kahe tunni jooksul. Õigeaegne südameoperatsioon aitab säilitada palju inimelusid. Kiirabi statistika järgi kasvab

väljakutsete arv, mis on seotud vere-soonkonna haigustega, igal aastal. Kohapeal teostatavad analoogsed südameoperatsioonid lubavad vältida tulevikus haiglate vahelist haigete transportimist. Praegu viiakse raskes seisus infarktahaige Tartusse või Tallinnasse.

Tähtis on ka see, et need südameoperatsioonid on tunduvalt odavamad ja mõnes riigis, nagu USA, tehakse neid lausa ambulatoorsetes tingimustes. Sellega saab ravikindlustuse piirides vabastatud ressursid ümber suunata teiste valdkondade arendamiseks.

Lõpetuseks tahan lugejatele meelde tuletada, et kui esinevad infarkti kahtlased sümptomid või on tekkinud olulised südamekaebused, on vaja kutsuda kiirabi või pöörduda haigla erakorralise meditsiini osakonda, mis töötab ööpäevaringselt. Seal saab arst kohe teha kardiogrammi ja muud vajalikud uuringud. Ülejäänud juhtudel võib pidada konsultatsiooni perearstiga.

Lühidalt

Maret Maripuu

Narva-Jõesuu hooldekodu renoveeriti

12. detsembril osales sotsiaalminister Maret Maripuu renoveeritud Narva-Jõesuu hooldekodu avamisel.

Viimase aasta renoveerimise käigus on tehtud suuremaid ümberkorraldamisi teenuse pakkumise osas ning paranenud on elamistingimused.

Ümberehituse käigus loodi täiendavad elukohad, kuna kasvanud oli nõudlus hooldekoduteenuse järele. Hooldekodu oli loodud elamiseks 102 inimesele, nüüd suurendati kohtade arvu 125ni.

„Narva-Jõesuu hooldekodu on läbinud mahukad ümberehitused,” ütles sotsiaalminister Maret Maripuu. „Nende muutuste eesmärgiks oli, et hooldekodust saaks siinsetele elanikele hubane ja sõbralik kodu.”

SCANPIX

Rakvere kesklinn

Rakvere linnaruum saab kaardile

Jaenuariku jooksul pildistab rühm arhitektuuriloolasi Rakvere miljööväärtuslike alade maju ja vaateid kaardistamiseks linnaruumi.

Seoses linna üldplaneeringu koostamisega kaardistatakse kõik, mis omab Rakvere linnaruumis suures väärtust ning muudab ühe või teise ala Rakveres miljööväärtuslikuks.

Kokku kestab see kaardistamistöo umbes kolm kuud, sealhulgas pildistamisaktsioon peamiselt jaanuaris.

Linnaruumiliste väärtuste kaardistamine arendab edasi Mart Kalmu ligi viis aastat tagasi valminud uurimust.

Sündivus oli Lääne-Virumaal viimaste aastate kõrgeim

Lääne-Virumaal sündis rahvastikuregistri esialgseil andmeil 2008. aastal kokku 721 last, mis on viimaste aastate kõrgeim näitaja.

Sündivus hakkas taas kasvama 2005. aastast, mil sündis 625 last. 2006. aastal sündis 712 ja 2007. aastal 717 last.

Kohalike omavalitsuste lõikes oli 2008. aastal iive positiivne kolmes omavalitsuses: Sõmeru vallas, kus sündis 42 ja suri 35 inimest, Rägavere vallas – vastavalt 16 ja 13, ning Viru-Nigula vallas – vastavalt 22 ja 18 inimest.

Tatjana Muravjova tõi pensionäridele häid uudiseid

Ida-Virumaal käinud Riigikogu liige Tatjana Muravjova rääkis pensionäridega nende igapäevamuredest ja lubas, et pensionitõus jätkub.

Muravjova sõnul on ta tihti kokku saanud ja vestelnud tavaliste inimestega, kes on poliitikast kaugel, kuid arutlevad küllalt mõistlikult ning seetõttu peaks neid iga poliitik kuulama.

Eriti sümptomaatiline on tema jaoks vanema põlvkonna inimesed – pensionärid. Nende noorus möödus sõja ajal ning sõjajärgsetel aastatel. Nad taastasid purustatud linnu ja külasid, kannatasid puudust, kuid tegid kõik võimaliku, et meie põlvkond ei saaks tunda sõjakoledusi. Talve hakul kohtus Muravjova Jõhvi pensionäridega. Küsimused, mida arutati, puuduta-

Tatjana Muravjova

REFORMIERAKOND

sid eelkõige pensione ja sotsiaaltoetusi. Seoses sellega ka järgmise aasta eelarvet, sest eelarve laekumistest sõltub abivajajate abi suurus.

Pensionid tõusevad

Täna on eelarve prioriteediks pensionide indekseerimine ning seetõttu pensionid tõusevad ka 2009. aastal. Palju oli küsimusi hambaravi kompensatsioonidest. Siin on vastus positiivne – kõikidele pensionäridele säilitatakse hambaravi ühekordne 300kroonine kompensatsioon, rääkimata sellest, et keegi pole üritanud ära võtta proteeside valmistamise kompensatsiooni. Nendeks eesmärkideks on planeeritud 206,9 miljonit krooni.

Loomulikult räägiti ka ravimite käibemaksu tõusust, mille tulemusena tõusevad ravimite hinnad. Kuid siin

peab märkima, et krooniliste haigustega inimestel säilib ravimikompensatsioon. Ning eriti kallid ravimid kompenseerib haigekassa aasta lõpus.

Raha peab leidma

Muravjova sõnul väärivad kiidusõnu, et paljud omavalitsused kompenseerivad oma valijatele ravimitele tehtud kulutusi. Siin sõltub kõik kohalike volikogude prioriteetidest. „Isegi väga pingeliste eelarvete korral peab raha selleks kindlasti leidma,” sõnas Muravjova.

„Lõpetuseks tahan öelda, et mulle meeldis eakate inimeste realistlik suhtumine. Vaatamata sellele, et elu pole neid hellitanud, mõistavad nad, et riik saab jaotada ainult seda, mida on maksurahana teeninud. Ning selle eest tahan neid eriti tänada,” lisas Muravjova. **ET**

Lühidalt

Pension tõuseb kavandatud moel

Pensionitõus jätkub lubatud kahekordistamise graafikus.

2009. aasta aprilliks on valimiste eel püstitatud keskmise pensioni kahekordistamise eesmärgist veel vaid 1000 krooni puudu ja 2010. ning 2011. aasta pensionitõusud on veel tulemata. Mõlemal aastal peaks pension kasvama vähemalt 8%, siis tuleb eesmärk täis.

Keskmine pension:

3143 (2007. aasta alguses)
3769 (2007. aasta korriline + suvel erakorraline tõus)
4560 (2008. aasta tõus 21,6%, esmakordselt uus valem)
(ca) 5139 (2009. aasta 1. aprilli tõusu järgselt, tõus 14%)
14% tuleb arvestades 2008. a. sotsiaalmaksu kasvaks 15% ja tarbijahinnaindeks kasvaks 10,4%. (See on rahandusministeeriumi viimane prognoos, täpsed andmed laekuvad statistikaametis veebruaril lõpus.)
2009. ja 2010. aasta palgatõusud on kindlasti aeglasemad kui 2008. aastal, aga pensioniplaani seisukohalt on ruumi selleks, et palk ja pensionid kasvavad kavandatud graafikus.

Eestis hakkas kehtima uus pärimisseadus

Aasta algusest hakkas kehtima uus pärimisseadus, mis asendab senise pärandvara vastuvõtustsüsteemi loobumissüsteemiga.

Kui senise korra kohaselt läks pärandvara pärijale üle üksnes juhul, kui pärija selle vastu võttis, siis loobumissüsteemiga kaasneb seadusest tulenev pärimisõigus automaatselt ning pärija peab tahet avaldama vaid pärandist loobumiseks.

Erinevalt kehtinud seaduse kümnest aastast pärandi vastuvõtuks avalduse tegemiseks. On uues seaduses loobumistähtjaks kolm kuud, mida hakatakse lugema hetkest, mil pärija saab teada pärandaja surmast ning oma pärimisõigusest.

Loobumissüsteem, mille puhul kohapealsetel pärijatel puudub lootus, et eemalolevate pärijate osad kasvaksid nende kasuks, tagab paremini eemalolevate pärijate õiguse pärida ning aitab kaasa sellele, et nende eest sugulase surma maha ei vaikitaks.

Tänu vanemahüvitisele sünnib Eestis rohkem lapsi.

Viis aastat vanemahüvitist

ehk kuidas kindlustunne tõi kurele kiired ajad

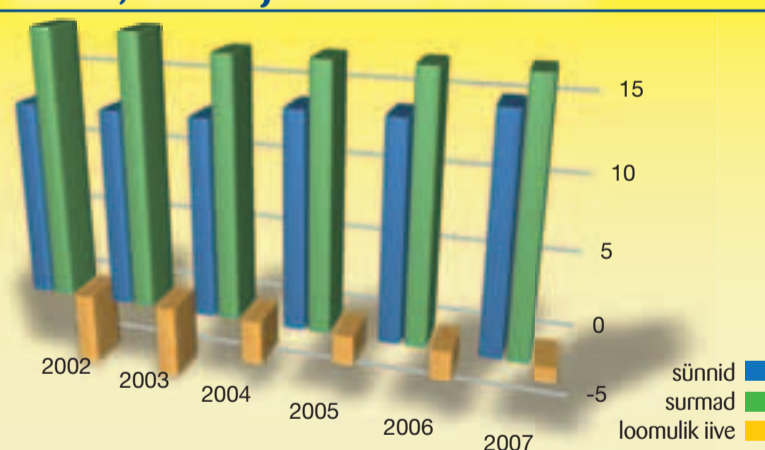
Vanemahüvitist hakkas kehtima 1. jaanuaril 2004. Ilmselt mäletate veel sinikollaseid reklaame, kus suur köht ja sõnad „kindlustunne uuele elule“? Täna võib uhkusega öelda, et see aastatetagune lubadus on muutnud paljude noorte perede elu. Eesti rahva jaoks tähendab see ei rohkem ega vähem kui püsijäämist.

Rahvastikuteadlaste poolt ÜRO egiidi all 2003. aastal avaldatud prognoos ennustas, et 2050. aastaks on Eesti rahvaarv vähenenud kolmandiku või isegi poole võrra. 2003. aastal sündis 13 036 last ning suri 5116 inimest rohkem. Siis ei teadnud veel ÜRO teadlased, et Eesti valitsusel on plaanis negatiivset trendi otsustavalt murda.

Järjest rohkem lapsi

On tõestatud fakt, et igal vanemahüvitise loomisele järgnenud aastal on Eestis sündinud rohkem lapsi kui eelneval aastal. Alguses ütlesid skeptikud, et see on kokkusattumus, kuid nüüdseks on kritiseerijaid üksjagu vähem. 3000 last aastas rohkem oleks ik-

Sünnid, surmad ja loomulik iive Eestis

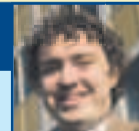
Taavi Rõivas meenutab

Vanemahüvitise tekkelugu on üks minu elu suurimaid kogemusi. Kui see kirja panna, saaks sellest mitmes mõttes õpikunäite.

Mäletan üht Viru tänava veinipöönin-gul 2002. aasta detsembris toimunud vaidlust, milles minu skeptiline meel jäi selgeks kaotajaks. Õnneks! Sest toona ma veel ei mõistnud, et tegu on suurepärase ideega.

Vanemahüvitise lugu hõlmab lõputuid arutelusid eelnõu detailide üle, poliitilisi intriige, katseid idee autorlust „üle lüüa“, katseid teha hoopis teistsugust vanemahüvitist jne. See lugu mä-

letab üksteise peale karjuvaid poliitikuid ning umbuskulisi külvavaid demograafe. On nii kompromisse (ülempiiri) kui liisandunud ideid (võimalus saada hüvitist ka mitme 1-2 aastase vahega sündiva lapse puhul). Umbes poole aasta jooksul ei olnud lõpuni selge, millise-na vanemahüvitist ellu rakendatakse. Loo ilmselt olulisimaks murdepunktiks on Siim Kallase resolootne kõnelus Juhhan Partsiaga. Loo lõpus on Eestis iive positiivne ning Paul-Eerik Rummo, Jürgen Ligi ja Rain Rosimannus saavad presidendilt ordeni.

ka päris suur kokkusattumus! See kokkusattumus täidab seitsme aasta pärast 125 klassitait senisest rohkem. See on kolm paralleelklassi 42 koolis!

Eksivad need, kes peavad mõistlikuks kärpida vanemahüvitise ülempiiri. Selle eksimuse võib anda andeks vaid eeldusel, et nad ei tea täpsemat statistikat. Nimelt on koguni 2/3 lisandunud sündidest kõrgema haridusega (ja kõrgema sissetulekuga) emade lapsed. Ülempiiri vähendamise vähendaks oluliselt nende emade kindlustunnet ning seega ka vanemahüvitise positiivset mõju.

Numbrid ei valeta

Esimese nelja aastaga kasvas sündide arv 21% ning kuigi 2008. aasta täpsed andmed ei ole veel teada, on juba selge, et rõõmustav trend jätkus ka mullu. Vanemahüvitise kehtimise ajal on Eestis sündivus tõusnud vähemalt veerandi jagu.

Peaminister Andrus Ansip on öelnud, et tänavu on üle 18 aasta reaalne võimalus, et Eesti loomulik iive on positiivne. Ehk 2009. aastal võib üle pika aja olla sünde rohkem kui surmasid. Kuna ka surmade arv on aasta-aastalt vähenenud (olles nüüdseks 800 võrra väiksem), on peaministri optimistlik ootus igati asjakohane.

Henri Arras

Töötajate olukord paraneb

Töölepinguseaduse vastuvõtmisel Riigikogus kõne pidanud sotsiaalkomisjoni liige Tõnis Kõiv märkis, et kuigi uus seadus ei ole imeravim, mis kõik meie probleemid lahendab, on sellel reaalne tervendav mõju tööturule.

Töösuhted muutuvad paindlikumateks ehk erinevate rahvusvaheliste mõõtmiste kohaselt Eesti majanduse kiire arengu pudelikaelaks olnud töösuhete jääkus saab parandatud. Eesti töösuhetesse jõuab vajalik turvaline paindlikkus.

Paremad võimalused ümberõppeks

„Uue seadusega muutub töötajate olukord paremaks,“ lausus Kõiv märkides, et uus seadus annab lisavõimalusi täiend- ja ümberõppeks, suurendab töötaja kindlustunnet. Töötühivitis suureneb 70%-ni senisest sisetulekust (praegu 50%), hüvitisele tekib õigus ka omal soovil lahkujail (40% palgast). Väikeettevõtjatel tekib võimalus saada Töötukassast hüvitist, mida täna neil saada võimalik pole, pikeneb õppepuhkus, materiaalne vastutus muutub konkreetseks ja töötajale arusaadavaks. Vastutus läheb selgemaks ja tööandja vara tahtliku hävitamise puhul ka suuremaks.

„Kui ikka töötaja käitub nagu Kiir Tootsi pulmas – mäletate, läks sahvrisse ja avas õllevaatide kraanid, siis peab ta oma tekitatud kahju eest ka vastutama. Ehk õlle kinni maksmata, olenemata sellest, palju Kiirele enne palka maksti. Oma tegude eest peab vastutama, tahtliku kahju tekitamise puhul ilma piirideta. Rõhutan uuesti – oma tegude eest peab vastutama,“ märkis Riigikogu sotsiaalkomisjoni liige.

21. sajandil nõuab iga amet pidevat enesetäiendamist.

sotsiaalkomisjoni liige.

Väikeettevõtted jäävad ellu

Uue töölepinguseadusega muutub tööandjate olukord selgemaks. Piisab vaid ühest näitest. Tööandjal tekivad paindlikumad võimalused töö ümberkorraldamiseks, nii et kogu ettevõtmise

Uus seadus annab lisavõimalusi täiend- ja ümberõppeks, suurendab töötaja kindlustunnet.

ne pankrotti ei läheks. Kui ikka 10% töötajast tuleb koondada, et ülejäänud 90% oma töö säilitaks, siis tuleb nii teha. Kui aga praeguste reeglite järgi viib 10% töötajate koondamine tööandja

pankrotti, siis kas see on õiglane ülejäänud 90% töötajate suhtes? Tööandja on kuulekalt tasunud töötuskindlustuse makseid, aga peab jääkade reeglite tõttu ikkagi oma tegevuse lõpetama. Alates 1. juulist 2009 jäävad eelkirjeldatud valikute ees seisvad ettevõtted ellu. Paindlikumad suhted ja Töötukassa suurem tugi jätavad ellu paljud väikeettevõtted.

Uus seadus vajab selgitamist

Kõiv soovitas kõigil Riigikogu liikmetel uut seadust inimestele selgitada ja muutusi lahti rääkida. „Kaheldamatu on tegemist suure muutusega nii töötajate kui tööandjate jaoks ning küsimusi tekib rakendamisel palju. Selgitagem siis, aga ausalt ja tulenevalt seaduse normist, mitte omaenda isikli-

kust veendumusest või isegi emotsioonist,“ lausus parlamendisaadik.

„Ühe Eestis tegutseva suurpanga juht ütles aastalõpukõnes, et praeguse majandussurutise, finantskriisi puhul ei tasu loota, et kõik läheb ise üle. Et halb aeg tuleb lihtsalt ära kannatada ja siis tulevad head ajad jälle tagasi. Nii ei juhtu, iseenesest ei juhtu midagi. Vaja on muuta oma tegevus muutunud oludele vastavaks,“ rääkis Tõnis Kõiv Riigikogus töölepinguseaduse vastuvõtmisel esinedes.

Reformierakond on välja töötanud seitsmesammulise kava Eesti muutmiseks ettevõtluskeskuseks. Töölepinguseaduse vastuvõtmine ning jõustamine sel suvel on üks osa viiendast sammust üldise pealkirja all – Parema keskkond targale töötajale.

Peep Lillemägi

Töölepinguseadusest ilma müütideta

Võtame kokku mõned valemüüdid, millega uut töölepinguseadust on seostatud ja lükkame need ümber.

Müüt 1: vallandamine muutub lihtsamaks

Näiteks on edaspidi võimalik töötajat vabaneda ka puhkuse ajal.

Seda väidet töötajate kaitseks kasutades unustatakse, et „vallandamine“ on töötajast vabanemine töötaja süüteo korral. Jutumärgid sellepärast, et sellist terminit seadus tegelikult ei tunne, aga kõnekeeles on kõigile selge.

Tahtlikult tööandjale kahju põhjustava töötaja alleshoidmine ei ole mitte kellegi huvides. Pole vahet, kas tööandja vara varastamine või tahtlik lõhkumine ilmnes töö- või puhkepäeval.

Müüt 2: töötaja raske koondamine on töötaja huvides

Mitte ükski töötaja ei soovi saada koondatud, olgu hüvitis kui tahes suur. Pigem ollakse huvitatud kindlast tööst

ning seda ka sel juhul, kui senisel tööandjal halvasti peaks minema. Enamik töötajaid on huvitatud tulevikus suuremast palgast ning tihti ka võimalusest karjääriredelil edeneda.

Selleks, et palgad tõuseksid, peab arenema kogu majandus. Sealjuures loodama uusi töökohti, mis on rohkem aju- ja vähem käsitöömahukad. Väga jäiga tööturuga riiki selliseid töökohti lihtsalt ei looda.

Turvalisus ei ole mitte teadmine, et ollakse pensionipõlve või ettevõtte lõpetamiseni seotud praeguse töökohtaga, vaid kindlustunne, et alati on võimalik leida uus töökoht.

Müüt 3: seadus kaotab lisatasu õhtuse töö eest

See ei vasta lihtsalt tõele. Edaspidi ei ütle õhtuse töö eraldi tasustamise määra seadus, see saab töötaja ja tööandja kokkuleppeks. On selge, et igal tööandjal on piir, üle mille ta palka maksta ei suuda. Samuti on igal töötajal piir, alla mille ta töötada ei soovi.

See, kas makstakse kindel summa, kehtib preemiasüsteem või kellaajast

Uus töölepinguseadus eeldab paindlikust nii tööandjalt kui ka töötajalt.

tulenev lisatasu, on töötaja ja tööandja kokkulepe. Nii nagu riik ei ütle ette, kui suur on müüja või õmbleja palk, ei tule riik igasse firmasse ka stopperiga tööaega mõõtma.

Näiteks – kui kolmeaastase lapse ema lepib töö kokku, et ta on neljapäeviti kella 14-17 vahel kodu lapse juures ja töötab kolmapäeviti kolm tundi rohkem (ehk kella 17st-20ni),

oleks senise seaduse järgi pidanud selle eest talle lisatasu maksta. Mis huvi oleks tööandjal talle siis vastu tulla. Uue seadusega on selline paindlikkus võimalik. Tööaeg ja töökoht muutub kokkuleppe osaks.

Müüt 4: töötaja sotsiaalsed garantiid vähenevad

Tegelikkus on pigem vastupidine. Väheneb tööandja makstav koondamishüvitis, kuid seda katab edaspidi töötukassa tööandjate makstavatest vahenditest.

Koondamishüvitisele lisandub senisest märksa suurem töötuskindlus (100 esimest päeva 70% palgast 50% asemel ning seejärel 50% senise 40% asemel). Täiesti uue asjana hakkavad töötuskindlustust (40% palgast) saada ka need, kes lahkuvad töölt omal soovil. See peaks inimesi julgustama ebasobivast töökohast lahkuma ja uusi väljakutseid otsima. Õppepuhkus, mille jooksul säilib töötaja palk, pikeneb poole võrra.

Martin Kukk

Tasub teada

Liia Kiens otsustas pärast koondamist kvalifikatsiooni tõsta ja õpib kodus iga päev inglise keelt.

Mida tuleb teha, kui olete saanud koondamisteate?

Teade paljude inimeste samaaegselt koondamisest on küll rabav ja psühholoogiliselt ning majanduslikult raske, kuid sotsiaalne kaitse aitab inimesel rasked ajad läbida ning toetab uue töökoha otsinguid.

Kui teid on koondatud, võite taotleda töötuskindlustushüvitist. Seda saavad töötajad, kes enne töötuna arvelevõtmist on sellele eelnenud 36 kuu jooksul omanud vähemalt 12 kuud töötuskindlustusstaazi. Hüvitise maksmise periood sõltub kindlustusstaazist – see võib olla 180-360 kalendripäeva.

Kui teil ei õnnestu töötuskindlustushüvitise saamise ajal mingil põhjusel tööd leida, siis peale hüvitise saamise lõppemist on võimalik taotleda töötutoetust. Töötutoetust makstakse kokku kuni 270 päeva.

Oluline on võtta end töötuna arvele. Tööturuametis koostatakse just teile sobiv, teie vajadustest, oskustest ja võimalustest lähtuv individuaalne töötusmiskava. See kirjeldab, mida ning millises järjekorras tuleb teha, et leiaksite sobiva töö, saaksite karjääriõnustamist, täiendaksite ennast jne. Nii saate võimalikult kiirelt alustada uuel ametikohal.

Üha kasvava tähtsusega on ümberõpe ning enesetäiendus. Maailm muutub pidevalt ning tööturul on mõned spetsialistid rohkem vajalikud kui teised. Nende muutustega aitab enesetäiendamine paremini kaasas käia. Töök vajaliku ümberõpet pakub Tööturuamet kõigile soovijatele tasuta.

Kui te saate töötutoetust, töötuskindlustushüvitist või kasutate mõnd pakutatavat teenust, hakkab ravikindlustus kehtima teenusele asumise päevast. Kui olete end töötuks registreerinud, hakkab ravikindlustus taaskehtima 31 päeva peale arvelevõtmist.

Sotsiaalministri Maret Maripuu sõnul uus töölepinguseadus suurendab inimeste turvalisust töötuse perioodil veelgi, suurendades töötuskindlustushüvitise määra ja hüvitise saajate ringi. Riik pakub inimesele tulemuslikumat abi töö otsimisel ning loob võimalused pidevaks enesetäiendamiseks. „Uus seadus on ühtne pakett, mis haarab endas elukestva õppe, nõustamisteenuse ning erinevad toetusüsteemid võimaliku töötuse ajaks.“

Küsimuste korral võite pöörduda Tööturuametisse helistades telefonil 15501 või saata kiri meilile tta@tta.ee.

Kairi Lutt

Lühidalt

Porkuni paemuuseum

Porkuni külast valmib film

Režissöör Raoul Suvi käe all on valmimas film Porkuni ajaloost ja inimestest.

Porkuni paemuuseumi juhataja Ella Vikk rääkis, et kui XV sajandil saadeti Porkuni piiskopilinnusest sõnumeid Vatikani, siis Raoul Suvi film otsib vastust küsimusele, milline on Porkuni sõnum täna.

Raoul Suvi loodavas filmis saab sõna palju kohalikke ja Porkuniga seotud inimesi.

TEET SUUR / VIRUMAA TEATAJA

Rakvere alajaam

Rakvere alajaam uuenes täielikult

6. jaanuaril andis ABB üle Põhivõrgule renoveeritud Rakvere alajaama, projekt hõlmas projektteemimis- ja ehitustööd ning seadmete paigaldust ja seadistamist.

Antud renoveerimistöödega on Rakvere alajaam nüüd täielikult uuendatud, teatas ABB.

Projekt hõlmas Põhivõrgu 110 kV jaotla renoveerimist. Olemasolevad 110 kV trafod paigaldati uutele avariivõlvidega vundamentidele ja ümbritseti müratõkkeseintega. Renoveeriti ka jaotusvõrgule kuuluvad 35 ja 10 kV jaotlad ning nende seadmete jaoks ehitati eraldi hooned.

Narvas kontserdid kellatornis

Suvel avati Narva Aleksandri kiriku kellatorn ning detsembris hakati selle väikeses tornisaalis kontserte korraldama.

Tornisaal mahutab pisut alla saja inimese ja sobib hästi kammermuusika kuulamiseks, vahendas „Aktuaalne kaamera“.

Aleksandri koguduse muusikajuht Tuuliki Jürjo ütles, et väga hästi kõlavad tornisaalis kitarr ja klavessiin.

Tornisaalis andis möödunud aasta viimase kontserdi Tobiase keelpillikvartett esitades Mozarti, Pärdi, Mendelssohn Bartholdy ja Piazzolla muusikat. Kontsert tõestas, et ka keelpillikvartetile sobib, see saal hästi.

AS Viru Keemia Grupp on nii Ida-Virumaale kui Eesti majandusele oluline ettevõtte.

Tugev ettevõtte ei kurda

Rein Aidma, Riigikogu liige

Alanud aastal möödub 85 aastat Eesti põlevkivi baasil toimiva tööstuse algusest. Tegemist on majandusvaldkonnaga, mille tänasest toodangust suurem osa veab meie riigi kaubandusbilanssi positiivses suunas, kirjutab Rein Aidma.

Suuremad tegutsejad põlevkivi-keemia tehnoloogia valdkonnas on AS Viru Keemia Grupp Kohtla-Järvel, AS Narva Elektri ja Kiviõli Keemiatööstus OÜ. Eelolevatel keerulise olukorraga majandusaastatel on keemiatööstusvaldkonna suurim AS VKG üks meie majanduse stabiliseerijaid.

Narva 2009. aasta eelarve ületab 900 miljoni piiri krooni ning on võrreldes mullusega 11% suurem.

Narva linnasekretäri Ants Liimetsa sõnul on Narva eelarve maht üle 905 miljoni krooni. 2008. aasta põhieelarve oli 813 miljonit krooni.

Linnakantselei raha vähenes

Vaatamata eelarvemahu kasvule, vähendas volikogu siiski Liimetsa sõnul linnakantselei eelarvet 1,9 miljoni krooni võrra. Liimetsa sõnul näitab tulumaksu laekumine, et eelarve täitumine on alanud aastal reaalne. Küll aga arvab ta, et järgmise aasta eelarvega enam sellist tõusu näidata ei saaks.

Narvat aitavad majanduskriisile vastu seista elektri jaama, sest nõudlus energiat järele kasvab ja ettevõtte töötajaid ei koonda. „Elektrit on vaja, energeetikutel on keskmised palgad kõrged ning tulumaksu laekub Narva eelarvesse kenasti,“ sõnas Liimets. Te-

etvõtte juhataja liikme Margus Kottise sõnutsi tuleb praegu toimida järelekaalutult, olukorda hinnates ja ka otsuseid õigesti ajatades. Ning teaduse tuleb aina rohkem negatiivsete keskkonnamõjude vähendamise suunas. Üle 1400 töötaja ja ligi 1,8 miljardilise käibega (2007) kontserni seisab ees mitu väljakutset.

Mis on plaanis?

Esiteks õlitööstuse laiendamine, seda nafta hinna tänasele madalusele ja kõikumistele vaatamata. Maailma majanduse stabiliseerumise järel hakkab nafta hind paratamatult jälle tõusma ning siis on ka põlevkiviõli ja sellel põhinevate teiste toodete müük kasumlik. Olgu lisatud, et kuigi VKG peab ise oma tootmise kasumlikkuse ja nafta hinna suhet ärisaraladuseks, on Vello Kattai omal ajal (Põlevkivi-õlikivi; Tln., 2003) hinnanud tasuvuspriiki Eestis 26 dollarit barreli eest, aga see näitaja võib olla aja jooksul muutunud. Hetkel pole naftabarreli hind nii madalale veel langenud.

Õlitööstuse laiendamise seotud ka Ojamaa kaevanduse käivitamine. Olemas on vastavad koostöölastused, täidetud seadustega ettenähtud protseduurid. Selle kaevanduse tarbeks sõlmiti eelmisel aastal Las Vegases kaevandusmasinaid tootva ettevõttega vastav läbimõõdu kombinatsiooni tarneleping.

Veel on plaanis elektri jaama uue

Üks suurimaid väljakutseid on umbes 2,5 miljardilise maksumusega tsemenditehase rajamine.

25 megavati võimsusega turbiini ehitamine – muuhulgas tootmises tekkinud generaatorgaasist ja ülejäävast soojusest elektrienergia tootmiseks.

Põlevkivihast tsemenditehas

Üks suurimaid väljakutseid on umbes 2,5 miljardilise maksumusega tsemenditehase rajamine. Selle inves-

teeringu tegemise järel kasutatakse tootmiseks ära suur hulk seni keskkonda saastavaid põlevkivituhka ja poolkoksi. Kuidas ja millise tehnoloogiaga – seda töötatakse praegu välja Euroopa juhtivate tsemenditootjatega. Vastavate investeeringute tegemine tuleb ajatada kooskõlla majanduskeskkonna paremaks muutumisega.

Täiesti eraldi ettevõtmised on otsesed keskkonda enam säästvad projektid. Kui aasta tagasi avati uus poolkoksi ladestusala, siis 1938. aastast tekkinud üle 70 miljoni tonni poolkoksi ja ka tuhamäed alles tuleb muuta keskkonnale ohututeks. Siin tuleb appi riik ja Euroopa Liit – kokku läheb vanade mägede sulgemiseks Kohtla-Järvel üle 750 miljoni krooni. Nii nagu suleti Sillamäe radioaktiivse jäätmehoidla, nii saab ka Kohtla-Järve tulevikus rohelised tehismäed, mis tänasega võrreldes muudavad meie elukeskkonda tunduvalt ohutumaks.

Narva eelarve kasvab rohkem kui kümnendiku

Narva linnasekretär Ants Liimets.

ma sõnul on eelarves tähelepanu suunatud ka haridusele ja kultuurile. Võrreldes eelmiste aastatega investeeritakse tunduvalt rohkem vahendeid koolide ja lasteaegade remondiks.

Turistid võiksid ööbida

Üle 30 miljoni krooni on ette nähtud Narva linna teede ja tänavate remondi projekteerimiseks. Seejuures loodetakse abi saada ka Euroopa Liidult. „Paljud asjad on pooleli ja vajavad kordategemist, muuhulgas ka Narva raekoda, mis on nii linna haldushoone kui turismiobjekt,“ lisas Liimets.

Tema sõnul oleks Narval vaja suurendada turismiobjektide arvu, et külalised jääksid linna ööseks. „See annaks tööd hotellidele, praegu sõidavad turistid enamasti Narvast läbi ning nende pealt teenitakse vähe,“ räägib Liimets.

Ajaloolise hoonesse ongi Narval kavas ka kaasaegse bussi- ja raudteajaama ehitamine. Koostöös Eesti Jalgpalli Liiduga on plaanis Kalevi staadioni rekonstrueerimine. IET

Palmse mõis taastab hiilguse

Palmse mõisa direktor Maie Urbas räägib, kuidas Palmse mõis taastab lähiaastail täielikult oma ajaloolise hiilguse.

Mõis pole ainult härrastemaja (külastajale rohkem tuntud peamaja või lossina), vaid toimiva kompleksi juurde kuulub omal ajal hulgaliselt eri funktsiooniga hooned.

Mõisa lahutamatud osad

Nii olid iga mõisa lahutamatud osad ait, tall-tõllakuur, valitsejamaja jne. Palmse mõisas on tänaseks renoveeritud ja toimivad lisaks eelnimetatu- le veel moonakatemaja (kõrts ja talumuuseum), sepikoda, härjatall, palmimaja, supelmaja (kohvik) ja viinaköök. Eesmärk on tulevikus korda teha kõik kümme suurt ja mitu pisemat Palmse mõisa juurde kuuluvat rajatist.

Vähemalt sama tähtis kui säilitamine ja kaitsmine, on ka tutvustamine ja teenindamine. Palmseesse loodetakse luua külastuskoht, kuhu sõidetakse kohale ka kaugemalt, et XIX sajandi õhustikus terve päev või miks mitte nädalalõpp veeta. „Kolme kuni nelja aasta pärast on mõis täies hiilguses,“ kinnitab Maie Urbas.

2009. aasta kuulutati pidulikult muuseumiaastaks, kahjuks väheneb üldise kokkuhoiupoliitika raames ka muuseumide rahastamine kümnendiku võrra.

See-eest aga toetavad Ettevõtlike Arendamise Sihtasutus ja Euroopa regionaalarengu fond Palmse mõisa-kompleksi 19 miljoni krooniga. Korda tehakse mitu hoonet ja taastatakse regulaarpark.

Ehe Eesti kõrts

Alanud tööde suurim objekt on ajaloolise nimetusega „linnaserehi“, kuhu tuleb õppe- ja koolituskeskus. Hoone renoveerimistööd alustati oktoobris ning koolituskeskuse avamist plaanitakse juulis. Kui praegu keeb Palmse mõisas eriti aktiivne elu

Palmseesse loodetakse luua külastuskoht, kuhu sõidetakse kohale ka kaugemalt.

põhiliselt suviti, siis tulevikus peaks koolituskeskus andma tegutsemisvõimalusi ka nn madalhooajal. Ühtlasi on valmiv koolituskeskus samm täiusliku kompleksi valmimise suunas. „Palmse mõisa kompleksis avatud külastemaja, ehe Eesti kõrts ja

Mõisa arendamine ja selle külastatavuse suurendamine avaldavad suurt mõju piirkonna sissetulekutele.

valmiv koolituskeskus täiendavad üksteist kliendile võimalikult kompaktselt teenuse pakkumisel,“ räägib Maie Urbas.

Maie Urbas

Hoonetest läheb renoveerimisele veel tolaeagsete noorte ajaveetmiskohaks ehitatud kavaleridemaja, mis on mõisa vanim puithoone. Praegu tegutseb selles hoones suveniirikauplus. Suureks tööks on XVIII sajandi stiilis regulaarparki taastamine – sinna paigutatakse ajastule vastavad valgustid ja purskkaev, rajatakse labürinthekid, peenrad, terrass ja tantsuplats ning taastatakse trepid.

Mõisa arendamine ja selle külastatavuse suurendamine avaldavad suurt mõju piirkonna sissetulekutele. Esindusliku ja hästi säilinud mõisaansambliga Palmse on Lääne-Virumaa ja kogu Eesti üks olulisemaid turistide sihtpunkte.

Maie Urbas

Lühidalt

Narva-Jõesuu külastatavus kasvab

Mullu külastas Narva-Jõesuud viiendiku võrra rohkem inimesi kui 2007. aastal.

Kui suured hotellid tunnevad end kindlalt ja nende külastatavus kasvab, siis väiksemaid on müüki pandud, vahendas ERR.

Ainuüksi mullu suvel avatud neljapäevahotelli Meresuu külastas 15 000 inimest. Külastajaid oli varasemast rohkem ka Narva-Jõesuu Sanatooriumis, mis on mitu aastakümnet olnud väikese kuurortlinna kaubamärk.

Lääne-Virus mullu 221 abielu

Lääne-Viru maakonnas sõlmiti mullu 221 abielu, millest Lääne-Viru maavalitsus sõlmis 210 ja vaimulikud 11. Aasta varem sõlmiti rekordarv, 260 abielu.

Abieluavaldusi võttis maavalitsus aasta jooksul vastu 251, kuid 30 paari ei ilmunud määratud päeval abielluma.

Vanim abielluja mees oli 75-aastane ja naine 69-aastane, noorim pruut 16-aastane.

Maavalitsus andis välja 16 abielu tõkestamata teendit neile, kes soovisid abielluda välismaal: kuuel korral Venemaal, kahel korral Saksamaal, ning ühel juhul Leedus, Norras, Soomes, Türgis, Inglismaal, Vietnami ja Itaalias.

Pulmad Palmse.

Abielluda saab ka mõisades

Tänavusest aastast on võimalus sõlmida abielu ka Palmse ja Sagadi mõisades.

Lääne-Viru maavalitsus hakkab sõlmima k.a suvel abiellusid lisaks maavalitsuse kahele ruumile ka Palmse ja Sagadi mõisades.

Maavalitsus otsustas sellise variandi välja pakkuda, sest inimestel on abiellumise päevale väga suured ja õigustatud ootused.

Jõhvi ootab aukodaniku kandidaate

Kandidaate Jõhvi valla aukodaniku nimetusele saab esitada 9. veebruarini vallavalitsuses.

Aukodaniku tiitli andmiseks palume teha ettepanekuid nii füüsilistel kui juriidilistel isikutel. Esildises peavad olema esitatud ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, elukutse või amet, töö- või teenistuskoht ja teenete kirjeldus. Juriidilise isiku taotlus tuleb esitada juriidilise isiku blanketil. Hiljemalt 9. veebruariks vallavalitsusse laekunud kandidaatide hulgast teeb oma valiku vallavalitsuse. Koos tiitliga käib kaasas ka rahaline preemia 10 000 krooni.

Avinurme puidufirma investeerib raskel ajal

Avinurmes tegutseva IMB Puidutoodete ASi juht ja omanik Ivar Teeväli pingutab raskel ajal, et töökohti ei peaks vähendama ja palgatase oleks endine.

Teeväli ettevõtte annab tööd 26 inimesele. „Püüame, et alandnud aastaga ei häviks see, mille eelnenud aastatega oleme saavutanud. Elu edenemise kohta usume, et külaelu siinkandis on natuke parem kui vahepeal kiidetud Eesti keskmine,“ sõnab ettevõtja. Tööjõudu tema sõnul praegu piisavalt, kuigi eelmistel aastatel oli sellega pidevalt probleeme.

Suured investeeringud

Teeväli hinnagul on majanduslanguse ajal õige aeg ehitada ja investeerida. „Küsimus on vaid selles, kui palju on jaksu ja finantse seatud eesmär-

Avinurme puidufirma valmistub paremate aegade tulekuks.

kide teostamiseks. EASI kaasabil lõpetame 2009. aastal ettevõtte automatiseerimise, muidugi juhul, kui koostööprojekt positiivse vastuse saab,“ räägib Teeväli.

Plaanitud investeeringu suuruseks nimetab Teeväli 2,8 miljonit krooni, mis kulub tööstuse automatiseerimiseks. Varasemad investeeringud on olnud 2005. aastal tööstuse laien-

damiseks, mida toetas PRIA ja 2006. aastal sissesõiduteede ja laoplati asfalteerimine, mida toetas EAS.

„Teeme kõik ettevalmistused selleks, et majandustõusu alguseks oleksime suutelised jõuliseks arenguhüppeks nii kvaliteedi kui mahtude osas,“ sõnas Teeväli.

Majanduslangus tõi puiduettevõttele kaasa toorme ja valmistoodan-

gu hindade vähenemise. „Nagu paljudes puiduettevõtetes, on ka meil käive languses. Praegust perioodi võiks nimetada ellujäämiskursuseks,“ sõnab Teeväli.

Muuhulgas eksport

IMB Puidutoodete ASi tootevalik on väga mitmekesine. Pakutakse erinevaid puidupinna töötlemise võimalusi viimistluspuidule. Ettevõtte toodangu müügiks on Tallinnas ja Tartus loodud Voodrilauakeskused.

IMB Puidutoodete AS edendab ka eksporti. Kaminapuid müüakse 90% ulatuses Norrasse. Lisaks kasutatakse Euroopas ja Skandinaaviamaades ehitustel veerandi ulatuses Eesti viimistluspuitu. „Ka seal võib meie toodangu olla. Aga selle ostavad ehitusfirmad ise Eestist ja korraldavad transpordi välja ise,“ lisab Teeväli. ET

Mida arvavad Sina?

Virumaa elanikele lugemiseks mõeldud Eesti Teataja on huvitatud oma lugejate arvamusest. Kui Teil on mõtteid, millest ajaleht võiks kirjutada, siis täitke, lõigake lehest välja ja postitage allolev kupong. Marki lisama ei pea. **Vastajate vahel loositakse välja Eesti Teataja meene.** Mõtteid ja arvamusi võib saata ka e-kirjaga teataja@reform.ee. Eelmises lehes avaldatud tagasiside ankeetide seast võitis auhinna: **Inna Kivimaa**

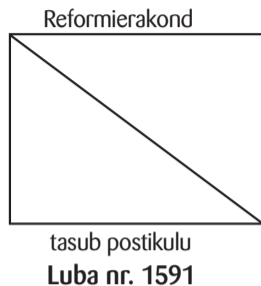
Hea Virumaa inimene!

Anna meile teada kolmest oma kodukohta puudutavast teemast, millest võiksime kirjutada:

-
-
-

Minu nimi Vanus
 Aadress
 Telefon
 E-kiri

Oma andmeid edastades olen tulevikus nõus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

**MAKSTUD VASTUS
 EESTI**

REFORMIERAKOND
 Tõnismägi 9
 10119 TALLINN

Uljaste järv

Kaunis järv Ida-Virumaal

Ida-Viru maakonnas, Sondast 3,5 km lääne pool asub kaunis järv, mida nimetatakse ka Suureks Uljaste ehk Uljastjärveks. Järv paikneb Uljaste rabas, meretasemest umbes 66 meetrit kõrgemal. Järve pindala on umbes 60 hektarit, suurim sügavus 1954. aastal 6,4 meetrit, 1973. aastal ainult 5,6 meetrit. Järv on mõnevõrra loode-kagu suunas pikliku kujuga ja kõige sügavam keskosas. Järve ümbritseb lääne- ja lõuna poolt Uljaste raba, põhjast ja idast peamiselt kruusasest liivast koosnev Uljaste oos, mille põhja-

osa katab ilus okasmets. Uljaste järvest sadakond meetrit loode pool on Väike Uljaste järv ehk Soojärv.

Peale selle on rabas veel teinegi Soojärv.

Eesti Teataja

Eesti Teataja
 Eesti Reformierakond
 Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
 Toimetusega saab tööpäevadel 10-14
 ühendust telefonil 5850 1122 ja
 meiliaadressil: teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga "lahendus" 5. veebruariks aadressile Tõnismägi 9, 10119 Tallinn või e-posti teel teataja@reform.ee ning osale Eesti Teataja meene looisimisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

Eelmise peauhinna võitis Ellen Matla

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimbler ***	Mõrrasulane	Kaspia-äärse rahva esindaja	Kõlguti	Veider privatiseerimine	Phoenix'i NBA-tiim	Paksu kasukaga loom	Karu-Mati öde	Veregrupp	Lause osa Sea...	Vaivara valdala keskus	Autovedelikud	Soome haldusametnik	Positsioon	Ungari (lühend.)	Ühendused
Sisenduslik mõjus															
Suunanurk								Lihtsurelik Suhtlusportaal							
Kontraht (4 tähte)															
Kasahhi linna Orali nimi kuni 1991							Proff meeskoor Otse; lausa			Metsik koer San Diego ...turniir			Sent Haamrimehe abivahend		
Raadius		Titaan Solvaja			Veendumus Lõrinat tegema				Naise ema Tallinna eksmeer				Kirre Laitmatu		
Kompetentsus (5 t) Haigus C-vitamiini puudusest															
Natside armee			Küla Järvamaal Toober							Nelikvokaal Tööpostil					Riik Lõuna-Ameerikas
Hambasoõbija								Linn USA filmistaar							
... bene! (4 tähte)												Mesipuu Kuurort Krimmis			
Egiptuse vaarao							Itaalia-belgia estraadilaulja				Anekdoodi- kangelane Euroliit				
BlackJack		Trade Mark Läti male- legend			Pianissimo Vald Harjumaal			Teatme- kirjastus Ihkate					Höbe Himu lidne aeg		
Tesla															
Uus-Mere- maa sisalik		Alma Mater Ultra			Tunnus- tus Põhi			Ühissõiduk Väävel			Vast- sündinu Punkt				
United															
Põletav							Söötühik			Pommimehe lemmik- tänav Tallinnas				Imaginaar- arv	